

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طراحی معماری

شاخهٔ کاردانش

زمینهٔ صنعت

گروه تحصیلی عمران

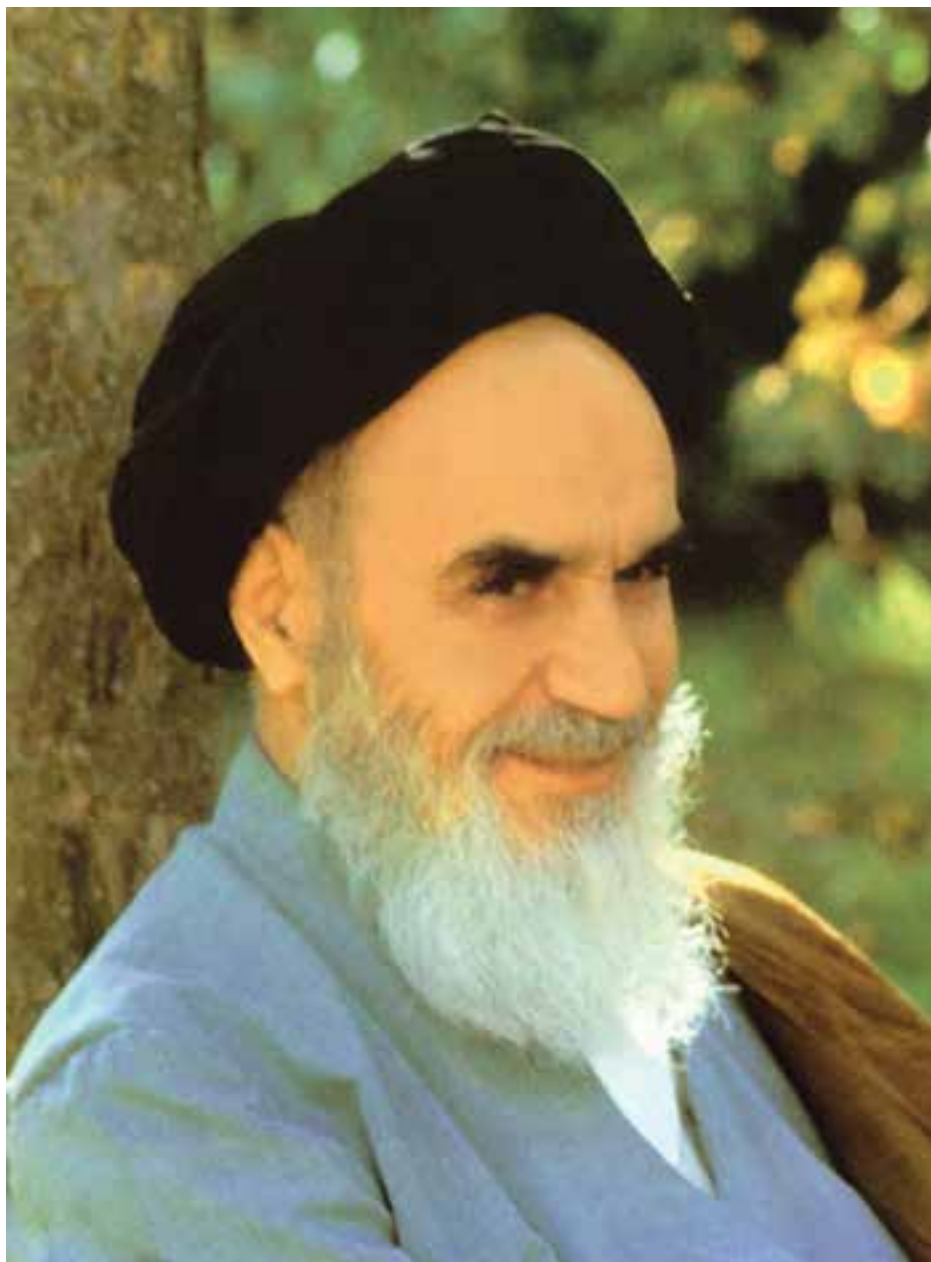
زیرگروه معماری

نام استاندارد مهارتی مبنا: نقشه کشی معماری

کد استاندارد مهارتی: ۳/۱/۵۴/۳۲-۰

شمارهٔ درس: نظری ۲/۱۵۴، عملی ۲/۱۵۵

سرشناسه: آریانزاد، پرستو، ۱۳۵۵.
عنوان و نام پدیدآورنده: طراحی معماری شاخهٔ کاردانش، زمینهٔ صنعت، زیرگروه معماری / مؤلف: پرستو آریانزاد
برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش.
مشخصات نشر: تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۲۲۲ ص: مصور (بخشی رنگی).؛ ۲۹×۲۲ س.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۱۶۳-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: معماری - طراحی
شناسه افزوده: طباطبایی زواره، ملک
شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
رده‌بندی کنگره: ۲۱۳۹۰ م ۳۳ / ۹۷۵۰
رده‌بندی دیویی: ۷۲۰/۲۸۴
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۳۵۸۵۰۳
تاریخ درخواست: ۱۳۹۰/۰۳/۰۹
تاریخ پاسخ‌گویی: ۱۳۹۰/۰۳/۱۷
کد پیگیری: ۲۳۵۷۶۸۶

باید باورمان شود که ما می توانیم.

امام خمینی « قدس سره الشریف »

مقدمه

از زمانی که انسان بر این کره خاکی پا گذاشت تأمین مسکن و سر پناه از اولین نیازهای او بوده است. در طول سالیان، پاسخگویی به این نیاز تغییراتی کرده است اما به خودی خود پا برجاست.

در ابتدا او حفره‌هایی را که در دل کوه‌ها وجود داشت برگزید، سپس با دیگر امکاناتی که در اطراف خود یافت اقدام به ساخت اولین سر پناه و به عبارتی خانه خود کرد. خانه‌های اولیه را از مصالح در دسترس و با تکنیک‌های اولیه ساخت و مطابق خواسته‌هایشان شکل گرفت.

هنر و تکنیک خانه‌سازی تا سالیان متمادی در اختیار استفاده‌کنندگان آنها بود. به تدریج ساخت بناهای عمومی به افرادی که از نبوغ و اندیشه خاصی در این زمینه برخوردار بودند (معماران) سپرده شد. به دنبال آن طراحی و ساخت خانه‌های افراد شاخص جامعه و سپس دیگر افراد به معماران داده شد. از بین ساختمان‌های مسکونی آنهایی ماندگار بودند که علاوه بر دقت در ساخت و استحکام کافی به خواسته‌ها و نیازهای ساکنین آنها توجه شده بود و پاسخگوی عملکردهایی که در آنها اتفاق می‌افتاد بود، در ضمن جنبه زیبایی همواره در کنار دیگر عوامل مکمل آنها بود. بسیاری از خانه‌هایی که از معماری سنتی ما به جا مانده است دارای چنین ویژگی‌هایی هستند.

در کتاب حاضر سعی شده است علاوه بر توجه به جنبه علمی و آموزشی معماری به نکات بارز در طراحی خانه‌های سنتی ایران و اقلیم‌های گوناگون آن تأکید شود.

شایسته است هنرآموزان گرامی با در نظر گرفتن شرایط ویژه فرهنگی، اقلیمی و... منطقه خود هنرجویان را در انجام تمرین‌های هر واحد کار راهنمایی بفرمایند.

این کتاب در قالب ده واحد کار تألیف شده است. لازم است هنرجویان قبل از ورود به مباحث طرح شده در استاندارد با فرایند طراحی آشنا شوند، بدین منظور واحد کار اول به آن اختصاص داده شده است. در واحد کار دوم فضاهای رایج در یک خانه مسکونی مورد بررسی قرار گرفته و در واحد کار سوم ابعاد و اندازه در فضاها با توجه به ابعاد و مقیاس انسانی در فضاهای گوناگون خانه بررسی شده است. واحد کار چهارم اختصاص به روابط بین فضاها دارد. پس از آشنایی هنرجویان با این مطالب مباحثی در خصوص حجم، نما و شکل خانه در واحد کار پنجم بیان شده است.

آشنایی با بستر پروژه و مکان‌یابی ساختمان در قالب واحد کار ششم توضیح داده شده است. در واحد کار هفتم چکیده‌ای از مباحث مقررات ملی ساختمان در خصوص ساختمان‌های مسکونی آمده است. نورپردازی فضاها به عنوان مکمل بحث‌هایی که تاکنون مطرح شده است در واحد کار هشتم پیش‌بینی شده است.

در بخش پایانی کتاب آشنایی هنرجویان با طراحی ساختمان‌های اداری و تجاری تحت عنوان واحد کار نه و ده توضیح داده شده است. لازم به ذکر است سعی شده این مطالب بر اساس محتوای استاندارد مربوطه ولی با ترتیبی شاید متفاوت از آن برای درک بهتر مخاطبان از مطلب بیان شود.

ارزشیابی محتوای این کتاب به صورت تئوری - عملی می‌باشد. ارزشیابی تئوری از محتوای هر واحد کار و ارزشیابی عملی از تمرینات پایانی واحدهای کار به عمل آورده شود.

تقسیم بارم در هر واحد کار متناسب با ساعات تئوری و عملی اختصاص داده شده به آن واحد کار، در نظر گرفته شود.

امید است صاحب‌نظران، هنرآموزان و هنرجویان گرامی با پیشنهادات خود، ما را در بهبود کیفیت کتاب یاری کنند.

مؤلفان

فهرست

پیمانه ۱: فرایند طراحی

۱	واحد کار ۱- آشنایی با فرایند طراحی
۲	مقدمه
۵	روند طراحی (مسیر از سؤال به جواب)
۶	مرحله ۱: شناخت
۷	مرحله ۲: برنامه ریزی
۱۰	مرحله ۳: طراحی

پیمانه ۲: طراحی پلان‌های آپارتمانی و ویلایی

۱۶	واحد کار ۲- آشنایی با فضاهای مختلف یک واحد مسکونی
۱۹	آشنایی با عرصه‌های مختلف واحد مسکونی
۲۰	عرصه زندگی خانوادگی
۳۰	عرصه زندگی خصوصی
۳۵	عرصه پذیرایی و مراسم
۴۱	عرصه خدمات و پشتیبانی
۴۵	عرصه فضاهای باز و نیمه‌باز
۵۳	واحد کار ۳- ابعاد و اندازه در فضاهای مختلف یک واحد مسکونی
۵۵	ابعاد و تناسبات در فضای معماری
۵۵	ابعاد و مقیاس‌های انسانی
۵۸	ابعاد و اندازه فضاهای مسکونی
۹۷	واحد کار ۴- آشنایی با روابط فضاها در یک واحد مسکونی

۹۹	روابط فضاها
۱۰۴	چرخش و حرکت در فضا
۱۰۶	ارتباط فضاها
۱۱۵	واحد کار ۵ - آشنایی با حجم، نما و شکل خانه مسکونی
۱۱۷	حجم و نما
۱۱۸	شکل کلی حجم خانه
۱۲۰	خط زمین و خط بام
۱۲۱	عوامل اثرگذار خارجی بر حجم و نما
۱۲۵	بام خانه
۱۲۷	سازمان دهی اجزا بر روی نما
۱۳۳	واحد کار ۶ - آشنایی با بستر پروژه و مکان یابی ساختمان
۱۳۵	تحلیل بستر پروژه و مکان یابی ساختمان
۱۳۵	اقلیم
۱۴۳	تحلیل سایت و مکان یابی
۱۴۳	شیب و توپوگرافی زمین
۱۴۶	راه های ارتباطی
۱۴۶	جنس خاک و مقاومت زمین
۱۴۷	عناصر طبیعی و مصنوع زمین
۱۴۸	همجواری اطراف زمین
۱۵۳	واحد کار ۷ - آشنایی با مقررات و آیین نامه های مرتبط با طراحی خانه های مسکونی
۱۵۴	استقرار ساختمان
۱۵۵	الزامات نما
۱۵۵	الزامات فضاهای باز
۱۵۶	الزامات فضاهای نیمه باز
۱۵۶	الزامات پیش آمدگی بنا
۱۵۷	الزامات فضاهای توقف گاه و پارکینگ وسایل نقلیه
۱۵۷	الزامات فضاهای تأسیساتی
۱۵۸	الزامات مصالح فضاهای داخلی
۱۵۸	الزامات پله
۱۵۹	الزامات در و پنجره
۱۶۴	ابعاد الزامی داخل بنای مسکونی
۱۶۵	الزامات تأمین نور در فضا

پیمانه ۳: طراحی پلان نورپردازی واحد مسکونی

۱۷۱	واحد کار ۸- توانایی طراحی پلان نورپردازی
۱۷۳	نورپردازی
۱۷۴	نورپردازی طبیعی
۱۷۶	انواع نورگیرها در ساختمان
۱۷۹	نورپردازی مصنوعی
۱۸۱	نورپردازی در فضاهای مسکونی

پیمانه ۴: طراحی پلان‌های اداری و تجاری

۱۹۱	واحد کار ۹- توانایی طراحی پلان اداری
۱۹۳	فضاهای اصلی اداری
۱۹۷	فضاهای پشتیبانی
۱۹۹	فضاهای خدمات
۱۹۹	فضاهای مسیر گردش
۱۹۹	جهت و اندازه ابعاد ساختمان
۲۰۰	نمای ساختمان اداری
۲۰۳	واحد کار ۱۰- توانایی طراحی پلان تجاری
۲۰۴	ساختمان‌های تجاری
۲۱۸	آسانسور و پله‌برقی و پلکان در فروشگاه‌ها
۲۱۹	تحويل کالا و انبار در فروشگاه‌ها
۲۲۲	منابع و مآخذ

ساعت			عنوان توانایی	شماره	
جمع	عملی	نظری		توانایی	واحدکار
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان‌های آپارتمانی در زمین‌های محدود	۳ و ۴	۱-۲-۳-۴-۵-۶
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان‌های ویلایی		
۲۸	۸	۲۰	توانایی شناخت و بکارگیری آیین‌نامه‌های مرتبط با طراحی معماری در ساختمان	۱۵	۷
۹	۴	۵	توانایی طراحی و ترسیم پلان نورپردازی	۱۲	۸
۲۰	۱۲	۸	توانایی طراحی پلان اداری و تجاری	۷	۱۰ و ۹